

Verslag Guozzenjûn op woensdag 19 november 2025, Veldzicht Metslawier

Voorzitter **Hans Kroodsm**a opent de bijeenkomst en heet alle aanwezigen welkom, in het bijzonder de jagers. Met een opkomst van **zeventig deelnemers** kijkt hij terug op een goed bezochte avond.

Hans benadrukt het belang van samenwerking tussen jagers en boeren om de toenemende problemen met overzomeraars (ganzen die in de zomer blijven) beheersbaar te houden.

Samenstelling Guozzenkommisje:

- Herman Steeghs (bestuur Waadrâne)
 - Reinskje Brandsma (administratieve ondersteuning)
 - Hans Kroodsm, Vera Velstra, Jan Bosch, Stefan Aarts (vertegenwoordigen de veehouders)
 - Lieuwe van Dijk (vertegenwoordigt de akkerbouwers)
- Hans neemt daarnaast deel aan het overleg van Ganzencollectief Fryslân.

Terugblik op het afgelopen jaar

Hans vraagt of er problemen zijn geweest met de taxatie. Eén agrariër meldt dat hij de winterschade niet vergoed heeft gekregen; BIJ12 gaf hiervoor geen reden. Er is bezwaar ingediend.

Nieuwe taxatierichtlijnen per 1 november 2026

- Graslandkwaliteit wordt beoordeeld op basis van kwaliteitsgradaties (o.a. aanwezigheid van kruiden/onkruiden).
- Percelen met weidevogelbeheer en uitgestelde maaidatum krijgen correcties (groeicurve), in samenhang met later bemesten.
- Niet-oogstbare gewassen (zoals groenbemesters) krijgen geen vergoeding.
- Referentiebepaling blijft een uitdaging: als de referentie op het perceel niet boven 10-12 cm komt, wordt gekeken naar een naastgelegen perceel.

Zomerschade en populatiebeheer

Bij een aanvraag voor tegemoetkoming in zomerschade moet adequaat gebruik worden gemaakt van de omgevingsvergunning populatiebeheer grauwe gans. Dit betekent **twee bejaagacties per week met ondersteunend afschot** tot de eindtaxatie in september, ook tussen de sneden. Als er geen ganzen aanwezig zijn, moet dit worden vastgelegd.

Gastspreekers

Marjolein Samplonius (Ganzencoördinator FBE) licht haar werkzaamheden toe. De FBE vertaalt provinciaal beleid naar een faunabeheerplan en vraagt vergunningen aan, zoals voor populatiebeheer grauwe gans. Deze vergunningen worden doorgeschreven naar de WBE's (27 in Fryslân), die de uitvoering coördineren. Marjolein werkt aan gebiedsplannen voor een lange termijn aanpak. De urgentie is groot: zomerschade steeg het afgelopen jaar met **42%**.

Sape Dijkstra (jager, bestuurslid jagersvereniging Friesland) pleit voor minder administratieve lasten voor jagers en meer soorten op de wildlijst. Hij ziet **ruivangsten** als een belangrijke oplossing om zomerschade te beperken.

Johannes Dijkstra (boer in De Deelen) deelt zijn ervaringen met overzomeraars sinds 2005. Diverse maatregelen zijn geprobeerd, zoals eieren prikken (succesvol) en rasters (minder succesvol). Hij toont cijfers van schade door ganzen:

- 2010: 68.000 kg droge stof (19.000 kg zomerschade)
- 2025: 110.000 kg droge stof (46.000 kg zomerschade)

Johannes benadrukt dat hij elk jaar 150 ton snijmais moet bijkopen om voldoende voer te hebben. Ruivangsten zijn lastig te organiseren en werden in 2025 op het laatste moment verboden door een rechterlijke uitspraak.

Uit de zaal komt de vraag: *“Is boeren nog leuk?”* Johannes antwoordt: *“Je moet je niet ergeren, dan kun je er nog mee boeren.”*

Hans sluit af met een opmerkelijke constatering: tijdens een bezoek aan Ameland trof de commissie **9.000 broedparen ganzen** aan.

Rondvraag

Tijdens de vragenronde kwamen diverse onderwerpen aan bod:

- **Melden van schade in SRS-systeem**
Heeft het nog zin om (verwachte) schade te melden in het SRS-systeem? Op dit moment moet de grondgebruiker schade invoeren in *MijnFaunazaken/BIJ12*. Voor een goede dossiervorming is het wenselijk dat alle meldingen in één systeem terechtkomen, maar dat is nu nog niet het geval.
- **Aanpak standganzen en afzet probleem**
Er wordt gevraagd om een vergunning om ook in maart en oktober populatiebeheer te kunnen uitvoeren. Daarnaast is er een probleem met de afzet van gedode ganzen.
- **Administratieve lasten voor jagers**
Een jager geeft aan dat hij per jaagactie 36 stippen in het systeem moet zetten.

Kan dit eenvoudiger? Bij zomerschade moet de jager de hele zomer twee bejaagacties per week invoeren, omdat de taxateur slechts eens per vier weken komt. Dit vraagt om goede samenwerking tussen boer en jager: de boer moet doorgeven wanneer er geen ganzen aanwezig zijn en het formulier *adequaat gebruik* invullen.

- **Overzomeraars Lauwersmeer**

Deze zorgen voor veel zomerschade in de omgeving. Oplossing: gebiedsgerichte aanpak.

- **Praktische tips**

Een agrariër stelt dat een kanon met tijdslot kan helpen om schade te beperken, vooral in samenwerking met burens.

- **Stijging grauwe gans**

De Sovon-telling in juni liet een stijging zien: in 2025 waren er 7.500 grauwe ganzen meer dan in 2024 in Fryslân.

- **Zonering TBO-gebieden**

Is deze er nog? Nee, deze is vervallen.

- **Nestbehandeling (eieren prikken)**

Boeren mogen dit doen, maar hebben een vergunning nodig via de WBE of FBE. Voor andere terreinen is een machtiging vereist. Belangrijk: eieren moeten behandeld worden, niet verwijderd.

- **Hoeveel ganzen mag je schieten?**

Niet maximaal vier in totaal, maar vier per invliegende groep. Ook koppelvormers in TBO-gebieden moeten worden geschoten.

- **Schadevergoeding natuurgebieden**

Nee, schadevergoeding geldt alleen voor agrarische grond zonder aangepaste pacht en zonder opvangdoelstelling. Opmerking: ganzenschade wordt vergoed uit Natuurpactgelden, dezelfde pot waaruit ook nieuwe natuur tot 2027 moet worden gerealiseerd.

- **Formulier adequaat gebruik**

Dit moet worden ingevuld voor weken zonder ganzen. Na aftaxatie moet het naar BIJ12. Bejaaggegevens kunnen niet meer achteraf op papier worden aangeleverd.

Hans sluit de bijeenkomst af en bedankt iedereen voor de constructieve avond, in het bijzonder de sprekers. Zij ontvangen als dank een vleespakket. Binnenkort volgt een nieuwsbrief van Ganzencollectief Fryslân.